

LOOK AFTER YOURSELF LOOK AFTER ONE ANOTHER

RIGHT TO PLAY

LESBRIEF RIGHT TO PLAY

Right To Play is een internationale humanitaire organisatie die met sport- en spelprogramma's de levens van kinderen in de meest achtergestelde gebieden van de wereld wil verbeteren. Voor het regelmatig uitvoeren van de programma's leiden we lokale vrijwilligers op tot Coaches. Right To Play is opgericht door Johann Olav Koss en wordt gedragen door topsporters en vrijwilligers.

Deze lesbrief kan gebruikt worden om kinderen te vertellen over Right To Play.

STEUN ONS! 13.30.55.000

WHEN CHILDREN PLAY, THE WORLD WINS

Wereldwijd komt steeds meer erkenning voor de rol die sport speelt in de ontwikkeling van mensen, gezondheid en vrede. Volgens Right To Play leggen sport en spel de basis voor ontwikkeling in de breedste zin van het woord. Miljoenen kinderen op de wereld kunnen niet sporten en spelen. Right To Play brengt daar verandering in.

WAAROM RIGHT TO PLAY?

Right To Play wil dat ieder kind in de wereld kan sporten en spelen in een veilige omgeving. Het Nederlands basisonderwijs besteedt steeds meer aandacht aan beweging en het belang van goede voeding. Scholen in ontwikkelingslanden doen dit vaak niet. Op de meeste scholen in Afrika, Azië, het Midden Oosten en Zuid-Amerika zijn gymlessen geen onderdeel van het lespakket. Zij zien het belang van sport en spel niet in. Right To Play zet zich samen met lokale overheden en partners in voor integratie van sport en spel in het basisonderwijs.

WAT DOET RIGHT TO PLAY?

Right To Play heeft projecten in ruim 20 landen die zijn getroffen door oorlog, armoede en conflict. Meer dan 700.000 kinderen doen mee aan de projecten. De sport- en spelprogramma's van Right To Play leggen de basis voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. Sport en spel zorgen voor een betere conditie en gezondheid, maar ook voor veerkracht, een gevoel van veiligheid en geborgenheid. De kinderen maken spelenderwijs kennis met waarden als zelfvertrouwen, teamwork, communicatie, discipline, respect en fair play. Right To Play werkt samen met lokale organisaties en leidt lokaal Coaches op om sport- en spelactiviteiten te ondernemen met kinderen: op school en in hun eigen buurt. Zo versterkt Right To Play ook lokale gemeenschappen. Soms laat Right To Play een speelveld aanleggen of opknappen. Het resultaat van het werk van Right To Play is dagelijks te zien: de kinderen zijn vrolijker en gezonder en leven in stabiele en sterkere gemeenschappen.

VOORLEESVERHAAL: VOETBALVRIENDEN

Er wordt hard op de golfplaten deur van het huis geklopt. 'Jouer, jouer,' hoort Isaac een jongensstem roepen. Hij spreekt nog niet goed Frans, maar dat woord heeft hij al snel geleerd: 'jouer' betekent 'spelen'. Dit is het teken dat op het schoolplein van Kanombe (Rwanda) spelletjes worden georganiseerd. Snel trekt Isaac zijn feloranje basketbalshirt aan. Hij weet dat de andere kinderen dat bijzonder vinden. Hij roept tegen zijn oom dat hij gaat voetballen en wacht het antwoord niet af. Hij rent naar buiten, de heuvel naar het speelterrein op. Hij ziet nog dat het jongetje ook op andere deuren van hutten klopt en zijn hoofd naar binnen steekt om iedereen te waarschuwen. De zon staat bijna recht boven zijn hoofd als Isaac het terrein opkomt. Er is al een wedstrijd begonnen. Hij is net te laat en er zijn nog niet genoeg kinderen om twee nieuwe teams te vormen. Hij gaat aan de kant van het veld zitten, een stukje van de andere toeschouwers af. Hij vindt het altijd ingewikkeld als ze tegen hem gaan praten. Isaac komt uit Oeganda, een land dat aan noorden van Rwanda grenst. Daar spreken ze geen Frans of Kinyarwanda, zoals hier, maar Engels en Luganda.

Isaac woont nu al een paar weken bij zijn oom in Kanombe. Zijn moeder, broertje en zusje wonen nog in Oeganda. Daar denkt hij maar niet aan, want dan krijgt hij last van heimwee. En hij moet al helemaal denken aan die dag, twee maanden geleden.

Het was het eind van de middag toen er een man naar hun huis toe kwam. Isaacs moeder zat buiten thee te drinken met twee buurvrouwen. Toen Isaac hoorde dat er iets brak en dat zijn moeder begon te huilen, rende hij naar buiten. Hij zag dat zijn moeder in de armen van een van haar vriendinnen zat te snikken; aan haar voeten lag een gebroken theekom. De andere buurvrouw had haar armen om zichzelf heen geslagen en zat zachtjes wiegend te jammeren. De man, die Isaac herkende als een vriend van zijn vader, liep naar Isaac toe zodra hij hem zag. Hij ging op zijn hurken voor hem zitten en zei: 'Je moet nu sterk zijn. Je vader is dood, aangereden door een taxibusje. Jij bent dertien, nietwaar? Jij bent nu oudste man in huis. Zorg goed voor je broertje en zusje.'

De dagen die volgden waren druk. Isaac herinnert ze zich als een droom. Er waren altijd mensen in huis die zorgden voor zijn moeder en die eten en drinken kwamen brengen. De familie van zijn vader kwam logeren en de mannen hielden familieberaad. Isaacs moeder had geen baan en dus geen geld om haar kinderen eten te geven of naar school te sturen. Er werd besloten dat een van haar zwagers de zorg voor Isaacs broertje en zusje op zich zou nemen. Isaac zou naar zijn oom in Rwanda worden gestuurd als er daar een plek op een kostschool voor hem geregeld was.

Nog geen twee weken na de dood van zijn vader moest Isaac zijn spullen pakken. Zijn oom kwam hem ophalen. Isaac probeerde niet te huilen toen hij zijn moeder, broertje en zusje gedag zei en in het busje stapte dat naar Rwanda reed. In Kanombe ging Isaac naar school, en als hij geen les had, bleef hij het liefst binnen. Maar zijn oom stuurde hem naar buiten om te spelen.

'Ga voetballen,' zei hij. 'Maar ik heb geen bal' 'Daar verzijn je maar wat op,' zei zijn oom, en draaide zich om, om aan te geven dat wat hem betreft het gesprek was afgelopen.

Het probleem met de bal loste zich vanzelf op. Vaak komt er op het speelveld een coach met een rode bal. En anders verzinnen de jongens iets anders: ze maken iets van bananenbladeren, plastic zakken en touw. Maar vanmiddag kan hij weer met een echte bal spelen, dat voetbalt toch een stuk prettiger. Isaac krabbelt overeind als hij een nieuwe coach ziet aankomen met een bal onder zijn arm. Er rennen meer kinderen naar hem toe. Er wordt getost en twee jongens mogen hun teamgenoten kiezen. Isaac is trots als hij als eerste wordt uitgekozen. Al kunnen ze nog niet met hem praten, zijn voetbalvrienden weten dat hij een van de beste voetballers is: linksbenig en supersnel. De aftrap wordt snel genomen. Binnen de kortste keren krijgt Isaac de bal toegespeeld. Hij haalt uit met links en... goal!!!

NAPRATEN OVER HET VERHAAL?

Wat vinden de kinderen van het verhaal? Hebben ze wel eens gespeeld of gesport met kinderen die een andere taal spreken? Was dat lastig? Hebben ze wel eens zelf een bal gemaakt? Zouden ze proberen te voetballen als ze geen voetbal hadden? Hoe zouden ze dat doen? Waarom denken ze dat het voetballen zo belangrijk is voor Isaac?

Uit het boek:

"Right To Play" van Jesse Goossens, Lemniscaat

SPEL: OPLOPENDE EMOTIES

Hoe gaat de klas om met emoties? Is samenwerking nog mogelijk als de emoties hoog oplopen? Tijdens dit spel verbeelden de kinderen emoties die door de anderen geraden moeten worden. (Ook kinderen in Rwanda leren spelenderwijs de emoties kennen, bij zichzelf en bij anderen te herkennen en ermee om te gaan).

Leerdoel: Leren samenwerken en omgaan met emoties

Aantal kinderen: Vijftien kinderen of meer

Leeftijd: 6 tot en met 12 jaar

BENODIGDHEDEN

- Stoepkrijt of touw
- 1 pion
- 3 – 6 beanbags (plastic zakjes met bonen of rijst)
- 1 setje emotiekaarten

SPELUITLEG

- Schrijf op kleine kaartjes de benamingen van verschillende emoties (boos, blij, bang, verdrietig, trots, verliefd, schaamte, verveling etcetera). Je kunt ook de kinderen vragen welke emoties zij kennen, en schrijf deze op. Zorg ervoor dat elk kind weet wat de emoties betekenen.
- Verdeel de kinderen in teams van 5 tot 8 spelers.
- Elk team moet zich opstellen achter de lijn die je maakt met het stoepkrijt of het touw.
- Zet 10 meter voor de lijn de pion neer en ga zelf bij de pion staan.
- Dit is een estafette race waarbij elk kind een emotie zal uitbeelden. Wanneer je 'start' roept, zal de eerste speler van elk team een bonenzakje oppakken en het op zijn of haar schouders leggen. De speler rent naar jou toe, met het bonenzakje op zijn of haar schouders. Hij of zij mag niet de handen of het hoofd gebruiken om het zakje op de schouders te houden. Als het zakje op de grond valt, moet een andere teamgenoot te hulp schieten en het zakje overnemen.
- Laat de speler één van de emotiekaartjes zien die jij in je hand hebt. De speler rent terug naar de startlijn en zal de emotie uitbeelden voor zijn groepsgenoten. De speler mag geen woorden gebruiken, dus ook niet 'help, auw, hoera'. De groep moet, na overleg, raden welke emotie wordt uitgebeeld. Als ze denken te weten wat wordt uitgebeeld, kunnen ze hardop hun antwoord roepen zodat jij kan controleren of het antwoord juist is.
- Wanneer de groep het juiste antwoord heeft, is het volgende kind uit de groep aan de beurt om een kaartje te halen.
- Het spel is afgerond als iedere speler een emotie heeft uitgebeeld. De groep die als eerste klaar is heeft gewonnen.

NAPRATEN OVER HET SPEL?

Wat was volgens de klas de leukste emotie die werd uitgebeeld? Waarom is het belangrijk om te laten zien hoe je je voelt? Welke emoties zijn moeilijk om te uiten aan jouw familie of vrienden? Wat kan je nog meer doen om mensen duidelijk te maken hoe jij je voelt? Hoe kan je laten zien dat je boos bent, zonder dat je gaat slaan?

SPEL: MUGGENTISSERTJE

Een tikspel waarbij kinderen rennen om te voorkomen dat ze door 'muggen' met malaria worden gepakt. Er lopen ook 'dokters' rond die de kinderen genezen met de bal, 'het medicijn'.

NB. De ziekte malaria kan worden vervangen door bijvoorbeeld griep. De muggen zijn dan het griepvirus.

Leerdoel: Kennis opdoen over de ziekte malaria (of een andere ziekte) en hoe te handelen als je denkt dat je die ziekte hebt opgelopen

Aantal kinderen: Minimaal 10

Leeftijd: 6-12 jaar

BENODIGDHEDEN

- 2/3 ballen en 4 pionnen of krijt.

OPSTELLING

Plaats de vier pionnen in een vierkant, zorg voor genoeg ruimte zodat de kinderen heen en weer kunnen rennen.

INSTRUCTIES

Vraag om 1-2 vrijwilligers voor de rol van 'dokter' en 2-3 vrijwilligers voor de rol van 'mug'. Zorg dat er altijd meer muggen dan dokters zijn, zo is het ook in malariagebieden. Vraag de kinderen of ze na kunnen doen hoe een persoon met malaria zich voelt/gedraagt (koortsig, trillerig, waanbeelden, zweten etc.). Laat de kinderen de bal zien en leg uit dat de bal het medicijn is voor malaria. Geef iedere dokter nu een bal.

UITLEGGEN EN DEMONSTREREN

- Dit is een tikspel waar muggen de kinderen proberen te tikken/steken.
- Wanneer je getikt bent moet je stil blijven staan en een ziekteverschijnsel van malaria laten zien. De kinderen moeten om hulp roepen als ze de ziekteverschijnselen hebben.
- De dokters helpen deze kinderen door de medicijnbal door de benen van de kinderen te rollen.
- Dokters blijven zoeken naar andere kinderen met ziekteverschijnselen.
- Dokters zijn veilig voor de muggen omdat zij het medicijn hebben.
- Het spel is afgelopen op jouw teken. Je kunt de kinderen ook na 10-15 minuten van rol laten wisselen.

OBSERVEER..

...of de dokters zoeken naar kinderen die het medicijn nodig hebben.

...of de kinderen om de dokters roepen om het medicijn te brengen.

SPELEN IS EEN RECHT

SPELEN IS EEN RECHT

In de Verklaring van de Rechten van het Kind (1959) en later in het Verdrag inzake de rechten van het kind van de Verenigde Naties (1989), wordt het recht om te spelen duidelijk genoemd.

Er staat letterlijk dat elk kind het recht heeft om deel te nemen aan spel en recreatieve activiteiten die passend zijn bij zijn of haar leeftijd. Het recht om te spelen is slechts één van de 45 rechten van kinderen die opgenomen zijn in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Laat kinderen uitzoeken welke rechten zij nog meer hebben. De website www.kinderrechten.nl geeft een overzicht van alle kinderrechten.

ZELF EEN BAL MAKEN

Wil je actief met Right To Play aan de slag? Dat kan. Kinderen in ontwikkelingslanden maken vaak hun eigen speelgoed. Ze hebben voetballen van bananenbladeren, poppen van stro en touw en speelgoedauto's van hout. Het speelgoed wordt gemaakt van spullen die ze op de straat vinden. Wil jij de kinderen in de klas zelf speelgoed laten maken? Probeer het eens met een bal.

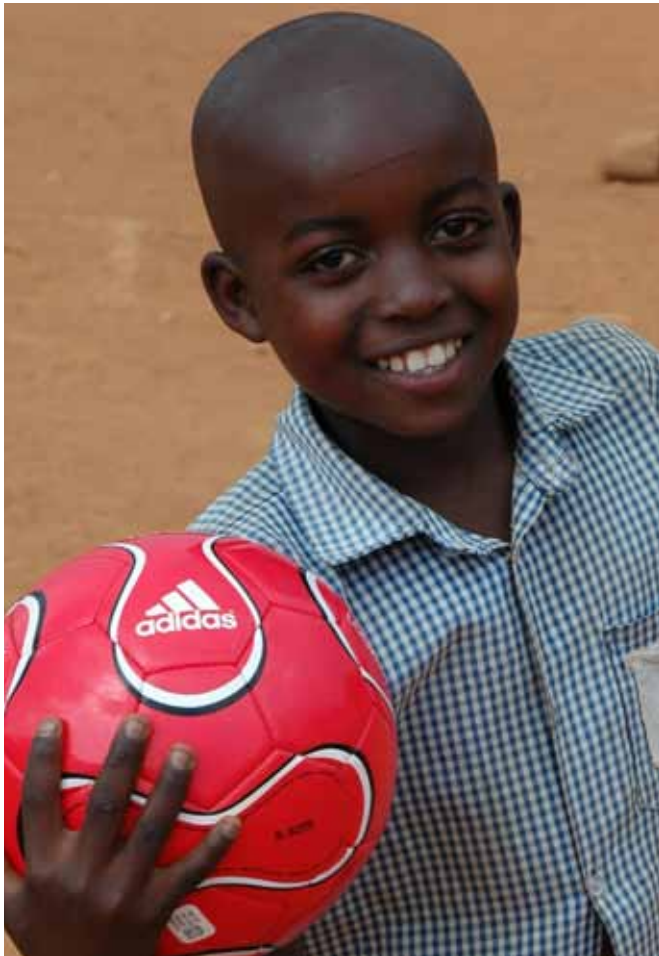
BENODIGDHEDEN

- Oude binnenband van een fiets of dik elastiek
- Schaar
- Restjes wol/krantenpapier/textiel/plastic zakken
- Lang stuk touw
- Lijm.

WAT MOETEN ZE DOEN?

- Maak van plastic zakken, krantenpapier, textiel of wol een flinke prop.
- Bind een in ringen gesneden binnenband of sterk touw om de prop heen om de bal rond te houden.

EXTRA'S: FILMS, BOEKEN EN FUN

RIGHT TO PLAY OP YOUTUBE

Bekijk filmpjes van veldbezoeken in Benin, Rwanda en Ghana op <http://www.youtube.com/user/RightToPlayNL>.

LESPAKKET

Right To Play wil kinderen in Nederland graag kennis laten maken met het werk van Right To Play en de rol die sport speelt in ontwikkeling, gezondheid en vrede. Right To Play biedt daarom lesmateriaal aan voor het onderwijs. Basis van dit lespakket is het boek "Right To Play" van Jesse Goossens (Lemniscaat, 2005). In dit boek staan prachtige verhalen uit een aantal landen in Afrika en het Midden-Oosten waar Right To Play projecten heeft. Deze lesbrief is slechts een introductie. Meer weten? Ga dan naar onze website: www.righttoplay.nl en surf naar Doe Mee/Scholen en Universiteiten.

MEER RIGHT TO PLAY ACTIVITEITEN

Is deze lesbrief goed bevallen en wil je nog een leuke afsluitende actie voor Right To Play doen? Stuur dan een mailtje naar events@righttoplay.nl en meld je actie aan!

JOUW STEUN

Wij rekenen op de inzet van iedereen die gelooft dat ieder kind het recht heeft om te spelen. Met jouw hulp kunnen we onze sport- en spelprojecten financieren.

CONTACT

Right To Play Nederland
Laan van Nieuw Oost Indië 123
2593 BM DEN HAAG
070-3153490
www.righttoplay.nl
info@righttoplay.nl